

Pamětní kniha
obce
Prostřední
Bečva

Pamětní kniha obce Prostřední Bečvy

Započata v jubilejním roce desátého výročí trvání naší československé republiky dnem 28. října 1928.

V též den konána za přispění obecního zastupitelstva slavnost na uctění památky 10. výročí trvání republiky československé a zasázeny též před školní budovou „u mostu“ dvě jubilejní lipky Svobody, jež mají býti pozadím pomníku na témž místě postavenému.

Paměť budiž nehynoucí rokům těm, jichž jména na pomníku stkví se, jimž lipek šum ukolébavku ku spánku hrá.

Nechť mocněji a hlouběji kořeny lip v zem upevňují se a koruny do šířky i výšky pnou se tak, by odznakem síly a pevnosti naší milé republiky byly.

*V čele jejím dlouho ještě mezi námi buď náš milý, první presidente, Tomáši Gariku Masaryku!
Těmi slovy začínám psáti pamětní knihu obce Prostřední Bečvy.*

Alois Student spr. šk.

Podpisy těch, kteří se o zdar slavnosti přičinili, budiž tu na paměť zaznamenány.

Jsou to :

Členové obecního zastupitelstva :

Členové místní školní rady :

František Janíček
předseda m. š. r.

Robert Malina
řídící učitel

V den slavnosti 10. výročí trvání republiky dne 28. října 1928 pořádán průvod od Zavadilky ke škole „u mostu“ v pěkném uspořádání. V čele průvodu jelo několik cyklistů na ověnčených kolech, za nimi dva Valaši v kroji, na koních.

Pak alegorický vůz s malými dětmi, jež opatrovaly jubilejní lipky. A konečně hudba, za níž kráčeli ostatní účastníci slavnosti.

Na místě, kde měly býti zasázeny dvě lipky Svobody, přednesena slavností řeč panem řídícím učitelem Robertem Malinou.

Řeč tato si právem zasloužila, aby byla zde zaznamenána a zní následovně :

Milí občané a občanky! Milé děti!

Veliký a šťastný žijeme den. V podzimním slunci po desáté zaskvěla se barva bílá, červená a modrá. Nepřehledné moře praporů ověnčilo naši svobodnou vlast.

Od Šumavy až za Tatry, od Krkonoš až k Dunaji v městech i zapadlých vesničkách a všude tam, kde bijí česká srdce, scházejí se v dnešní den svobodní občané, aby napomenuvše na všechno to, co jich často dělí, podali si přátelsky ruce a spojili svá srdce k jedné veliké radosti nad šťastně uplynulým desetiletím naší svobodné republiky.

Scházíme se i my zde v těch valašských horách, abychom oslavili památku našeho vzkříšení „28. říjen“.

Abychom si jasně uvědomili význam dnešního dne pro nás, je nutně třeba, abychom v myšlenkách svých všichni zaletěli do dob dávno již minulých a šli krok za krokem tou trnitou cestou, kterou se ubíral náš národ.

My si musíme připomenouti, že náš národ byl kdysi svobodný, veliký a slavný, že nám vládli králové českého původu a české krve, my si musíme uvědomiti pozdějších chyb národa, které zavinila pověstná česká nesvornost, my musíme také cítiti žár kostnických plamenů, my musíme viděti vítěziti Žižku a jeho boží bojovníky, musíme viděti potoky české krve u Lipan a hromady mrtvých těl na bělohorské pláni, my musíme býti v duchu přítomni hroznému vraždění a popravě 27 českých pánů na staroměstském náměstí, my musíme viděti, jak veliký Čech, učitel národů Jan A. Komenský s tisíci nejlepších českých synů klečí na hranicích své vlasti, bere s sebou hrst chladné hlíny na památku a odchází do dalekého vyhnanství; my musíme viděti slídivé oko těch nesčetných Koniášů, kteří s takovou radostí vyhledávali české bible, české knihy a pálili je; my musíme konečně znovu prožítí největší tragedii lidstva, světovou válku, zkrátka my musíme vzpomínati.

A dnes vzpomíná celý národ, neboť prožívá památku svého vzkříšení.

Proč bylo nám třeba „28. října“, proč klesl a ztratil svou svobodu náš národ kdysi tak slavný, který měl své Přemyslovce, Karla, Jiřího z Poděbrad? Tak jako v životě jednotlivce střídá se radost se žalem, tak i u celých národů přicházejí po dobách velikosti a slávy doba bídy a úpadku. A toto utrpení začíná pro náš národ v době, kdy dosedli na český trůn Habsburkové. Bylo to v 16. století. Království české nebylo však tehdy Habsburky dobyté. Stavové čeští r. 1526 povolali na český trůn a zvolili svobodnou volbou za krále Habsburka Ferdinanda I., který byl panovníkem německým v zemích na Dunaji a kterého tou dobou přijali také Uhři za krále. Tak vznikla monarchie rakousko – uherská. Avšak před volbou musel Habsburk Ferdinand se zavázati a slíbiti českým stavům, že bude šetřiti zájmů české země, její samostatnosti, zřízení, zvyklosti a jazyka.

Habsburkové nesplnili však žádný ze svých slibů a jejich panování v Čechách je nepřetržitou řadou zla páchaného na našem národě. Mezi všemi Habsburky, kteří v Čechách vládli od Ferdinanda I. až po Františka Josefa I. a Karla posledního nebyl ani jediný, který by nebyl nepřitelem českého národa. Habsburkové nás přivedli na Bílou Horu, Habsburkové dali popravit české pány na staroměstském náměstí, Habsburkové vyhnali z Čech Komenského a nejlepší syny národa proto, že nechtěli zraditi víry otců svých, Habsburkové povolali do Čech německou, italskou a cizáckou šlechtu, která proti všemu právu zabrala a uchvátila českou půdu, usadila se u nás a až do převratu, ba někde až do dnes hospodaří a pije krev českého dělníka. Za Habsburků těžká kopyta dragounů lichtenštejnských udupávala půdu, prosáklou krví našich předků. Jazyk náš dán do klatby. Byly to hodiny zoufalství, dny smutku, nářku a hněvu pro Čechy. A Habsburkové se radují. Zabili národ, zničili duši národa. Kázali Čechům zapomenouti svého původu a minulosti – chtěli z nás míti Němce. A tu v době, kdy již se téměř zdálo, že není českého národa, povstala hrstka lidí, smělých proroků, básníků, filosofů a dějepisců, nalézá znovu myšlenku předků, volá k životu a budí umírající český národ. Dobrovský, Havlíček, Kollár, Palacký a Riegr shromažďují pod českým praporcem sedláky, měšťany, studentstvo, všude, slovem i tiskem probouzejí české vědomí. A oživený národ vstal. Z těch chudých a zapadlých našich chaloupek přišlo nám požehnání.

Panování Františka Josefa bylo velmi dlouhé, ale bylo také nepřetržitou řadou křivd a zločinů páchaných na našem národě. On vyvolal válku, které jsme nechtěli, on vynutil na nás přísahy, kterých jsme nedodrželi. Na jeho hrozby český člověk odpovídal zradou, zradou, neboť zrada je jedinou zbraní otroka. A my otroci, rakouští vojáci, jsme přebíhali k nepříteli proto, abychom se pomstili. Nad celou Evropou zuřila světová válka, na všech bojištích krev lidská tekla celými potoky a ti kteří nevinně krváceli, trpěli a umírali – tázali se proč? A dvojnásob trpěl český národ,

poněvadž kladl si stále otázku, proč má český člověk umírat za ty, kdož byli našimi největšími nepřáteli. A celá čtyři léta světové války byla pro náš národ samé žalářování, samé popravky, hladovění, rekvisice a odvody. Ten náš památný Radhošť, ty naše valašské hory a ty naše dřevěné chaloupky a vy sami mužové a ženy víte nejlépe, kolik utrpení, smutku, bídy a slzí zanesla do našich chudých hor světová válka. A zatím, co někteří také Čechové zapírali svou národnost, modlili se denně za vítězství rakouských zbraní, za těchto dob nejhorších věřili jsme, že po přejítí vichřice hněvu vlada věcí tvých k tobě se vrátí, o lide český!

Všechny naděje ujařmeného národa na osvobození soustředily se na prof. Masaryka, který již jako poslanec dávno před válkou stál v tuhém boji proti Rakousku a který jako vědec, filosof a politik byl znám s vynikajícími muži a státníky evropskými. Masaryk na počátku války opouští vlast, neboť poznává, že přišla rozhodující hodina osvobození. Ač tak stár, projíždí třemi díly světa, opouští svou rodinu, nedbá nebezpečí a útrap a všude pracuje pro naše osvobození.

Jeho schopnými pomocníky byli generál Štefaník a Dr. Ed. Beneš a jeho oporou a silou byli čl. legie. Masaryk vědomě zahájil ve Švýcarsku a Ženevě odboj proti Rakousku právě v den 6. července 1915, to jest v den výročí 500leté památky smrti Husovy. Tam mimo jiné prohlásil :

„Bud' padne Rakousko, nebo padneme my“.

A věštecká slova Komenského i Masarykova se vyplnila.

Přišel 28. říjen 1918 a na rozvalinách Rakousko – Uherska vyrostla samostatná republika Československá. Dne 28. října radostným pozdvižením srdcí a mysli národa prohlásili jsme svou samostatnost. Toho dne domácí i zahraniční revoluce slila se v jeden mocný proud. Po 300 dlouhých letech byli jsme opět osvobozeni.

Všichni ti, kteří prožili hrůzy války a utrpení poroby, byli toho dne přebohatě odměněni : bylo jim dopřáno prožít velikost a krásu chvíle osvobození. Není většího a slavnostnějšího okamžiku v životě národa nad den z mrtvýchvstání. V pravdě velebná a svatá chvíle. Když roznesly se první zprávy o našem osvobození, lidé v městech i vesnicích vybíhali, na potkání podávali si ruce, objímali se a plakali radostí osvobozených. Věřili, že stará sláva česká vrátí se do vzkříšené země. A vděčný národ učinil předobrého osvoboditele vládcem, presidentem své země a napřímil šiji shrbenou jařmem tyranů. Ale náš národ nešel za heslem : oko za oko, zub za zub! neboť osvoboditel kázal lásku a plné člověčenství a varoval před sobeckými vášněmi a bídnými pudy. Osvoboditel byl a je velkým vyznavačem pravdy a lásky. On chce všechno pro lid, přitom srdcem k srdci a s láskou k pořádku a poctivé práci, ne jeden, ne dva, ale vždycky všeci.

První dny svobody prožívali jsme ve znamení nadšení a sbratření. Zdálo se, že znovu ožila doba husitská. Demokracie byla správně chápána i ve smyslu sociálním. Živě projevovala se snaha, aby nebylo hladovicích, neoděných, lidí bez přístřeší, bez práce; všechny lidi spojovala pouta bratrské lásky. Republika, vykoupaná krví a slzami byla společnou láskou a nadějí všech. Republika, její rozkvět a štěstí bylo heslem dne.

Přirozený však běh lidského života je, že po dnech nadšení přicházejí dny vystřízlivění, místo dobroty a lásky dostaví se zloba a nenávist a starý člověk se svými chybami a slabostmi hlásí se k svému právu. Touha po nadměrném bohatství a zisku, přepych, požívačnost svádějí k vykořisťování člověka člověkem a třídy třídou a vyvolávají nutně u druhých lidí nedostatek, bídu, utrpení a nenávist.

Rodí se nespokojenost, zloba a nedůvěra.

Kde je východisko? Jest jen jediná odpověď, kterou dal Kristus svým malověrným a bezradným učedníkům : „Spása ve vás“!

Dnes je spása jen v nás samých. Má-li republika býti dokonalejší, je potřebí, aby duše národa byla lepší a čistší, to znamená, že duše každého z nás musí býti povznesena a zušlechtěna. K tomu dojdeme, nebudeme-li zlo hledati vždy a všude jen mimo nás, ale především v nás. V praktickém životě to znamená, že při prvním nedostatku a nezdaru nebudeme hubovati hned na úřady, na vládu a na republiku, ale otážeme se : Co jsem já učinil, aby u nás ubylo nespokojenosti člověka

s člověkem, aby byla zmenšena bída, aby byla potřena lež, pomluva, přetvářka? Znameníť president a dobrá vláda k tomu nestačí.

Podle ústavní listiny lid je jediným zdrojem veškeré moci v tomto demokratickém státě. Vláda pak je taková jakou si lid zvolí.

Demokratický program pro nás živé byl dán do vínku naší republice presidentem Masarykem v historickém prohlášení naší nezávislosti, jež je obvykle nazýváno Washingtonskou Deklarací. V první části se prohlašuje, že žádný národ nemůže býti nucen, aby žil v poddanství národa jiného, jehož si nepřeje. Odmítá tvrzení, že moc Habsburků byla božského původu a neuznává králů „z milosti boží“!

V druhé části deklarace slibuje, že čl. stát bude republikou, která zaručí úplnou svobodu svědomí, náboženství, vědy, slova, tisku a shromažďování.

Církev bude odloučena od státu. Čsl. národ provede dalekosáhlé sociální a hospodářské reformy, velkostatky budou vyvlastněny, znemožní třídní zákonodárství. Svoboda politická musí býti doplněna svobodou duchovní a sociální.

Ačkoliv ještě mnoho schází k uskutečnění tohoto programu, přece práce již vykonaná naplňuje nás do budoucna pevnou vírou a důvěrou, že s pomocí všech dobrých, uvědomělých lidí náš osvobozenec program bude dokonán. Bylo-li naším heslem v minulosti „Osvětou k svobodě“, mějme dnes heslo : „Osvětou a vzděláním k bratrství, k demokracii, ke štěstí národa a blahu státu“.

Přijímáme heslo Masarykovo : „Služ republice, služ jejímu lidu, služ lidstvu“ a heslo Husovo : „Milujte se vespolek, dobrých násilím tlačiti nedejte a pravdy každému přejte! Zlořečený ten, kdo pro skývu chleba opustí pravdu“!

Jestliže jsme v prvním desetiletí budovali základy našeho státu, učiňme jej v druhém desetiletí stálým šťastným domovem svobodného a pokrokového ducha pravdy, aby naše krásná ústava stala se životem a požehnáním lidu, který žije v hranicích našeho státu. K tomu však je nezbytně jedné věci třeba : lásky a opět lásky člověka k člověku, lásky obětavé, onoho starého českého bratrství Husova, které bývalo pevnou ohradou proti zlobě nepřátel. Kdykoliv zmizela láska mezi námi, přišel rozklad a neštěstí!

V uplynulém desetiletí viděli jsme v sousedství svém nejeden úpadek a rozvrat. U nás marně špatné živly usilovaly vnést zášť mezi různé vrstvy národa.

Uzavíráme první desetiletí své samostatnosti v klidu a vážnosti. Jsou mezi námi rozdílné názory, neboť máme různé zájmy hospodářské, náboženské, kulturní : ale v jedné věci jsme jednotni : Milujeme všichni srdcem, duší i krví svou československou republiku! Chceme míti svůj demokratický stát, aby v něm každý občan našel svůj koutek štěstí, aby v osvobozené vlasti nebylo utiskovaných ani utiskovatelů a aby i ten nejchudší bratr cítil se zde plně svobodným a plně šťastným. Nemůže býti naše republika ani pro jedno třídu, ani pro jedno povolání. Naše dnešní jubileum bude opravdu radostné, když při něm uvědomíme, že deset let je kapkou věčnosti, která před našima očima mění se stále v minulost. Co můžeme míti ze života? Jedni hledají zlato, bohatství, druzí slávu, někteří rozkoš, a přece všichni měli bychom hledati jiné a vyšší cíle, cíle duchovnějši. Co tady nashromáždíš statků, hodností a majetku, to všechno jednou bude dým, nezanecháš-li po sobě čisté památky své! Hledej dobro, konej dobro, vyvolávej dobro všude, kam tě život postaví. Není třeba, abys byl ministrem, poslancem, starostou! Ale je nutně třeba, abys byl dobrým, poctivým člověkem. Kopáš-li poctivě motykou, bušíš-li poctivě kladivem, abys vydělal výživu sobě a rodině, můžeš býti státu a národu prospěšnější než-li třeba špatný a nepoctivý ministr.

Proto stůjme nejprve ve své práci na svém místě, plňme dobře povinnosti manželů, otců a občanů a bude u nás dobře.

Společným úsilím proměníme si tuto republiku v ráj a budeme ji milovati a budou nám za snahu a práci naši žehnati budoucí pokolení.

Ať po každém z nás zbude čestná památka, která je největším majetkem člověka.

Máme tolik vzorů v dějinách našich i současném životě. Máme vzory bohatýrů ducha, kteří v úsilí po pravdě a krásnu šli na hranici kacířskou, kráčeli do vyhnanství, trpěli v žalářích. Jdeme jejich cestou, byť často trnitou, na níž čeká nás jen poctivá práce, obětavá láska, ochotné obětování s druhým. Milujme se, dobrých násilím tlačiti nedejme, zdvihněme náš český prapor lásky a bratrství a potom rozkvetou růže v širém kraji od Šumavy k Tatrám a luh náš vydá požehnání národu našemu, aby byl slavný a mocný, jakým býval v nejkrásnějších dobách naší národní minulosti.

Léta plynou rychle jako voda a za několik roků, vy děti, dospějete a budete státi na našich místech, vy budete spravovati naši obec, vy převezmete správu i ochranu naší drahé republiky od nás. Vy, drahé děti, jste příští Masarykova armáda, vy jste jeho vojsko, jeho apoštolové, vy jste nositelé jeho krásných myšlenek a jejich rozséváči.

Uchovejte provždy v nezapomenutelné paměti milou jeho tvář a jeho usměvavé oči, nad něž nenajdete laskavějších. Nezapomeňte a buďte na to do své smrti hrdi, že jste žili za jeho presidentství a že jste viděli mnozí z Vás našeho drahého tatíčka tváří v tvář, když letos a před několika lety přijel mezi nás na Valašsko. Vypravujte o té šťastné chvíli těm, kteří teprve přijdou, jak našemu tatíčkovi na počest při jeho příjezdu k nám hořelo sta a sta ohňů po našich kopcích, ale jak zároveň s nimi hořelo tisíce a tisíce našich valašských srdcí láskou, oddanou láskou a věrností k té jeho drahé, ustarané šedivé hlavě. A budoucí pokolení budou vám záviděti, že nebyli na vašem místě, neboť náš první prezident je mužem historie, je mužem nesmrtelnosti.

Pomozte svému tatíčkovi! Pomozte mu pracovitostí ve škole i mimo ni, slušností, láskou k rodičům a lidem, mravností a pravdomluvností. Dobré, příčinnivé dítě je nejlepší zárukou zdárného rozvoje a lepší budoucnosti našeho státu.

Vážení občané a občanky, dopustili bychom se chyby a veliké nevděčnosti, kdybychom v tuto chvíli nevzpomněli těch tisíců hrdinů, kteří se nedočkali, kteří zahynuli dříve, než jejich sny o svobodné krásné vlasti staly se skutkem.

Tisíce mrtvých legionářů odpočívá tam, kde slunce se rodí i kde slunce zapadá, tam u Zborova, Buchmače, po nekonečných sibiřských pláních, tam ve Francii, Itálii, Dobrudži, všade jsou rozsety hroby českých bojovníků za svobodu. Ti všichni tam zůstali se vzpomínkou na českou zemi, ti všichni tam hrdině umírali s posledním vzdechem : „Kde domov můj?“ Osud jim této otázky nezodpověděl – oni domů nedošli.

Nad jejich prostými mohylami, jen podzimní větry hudou si své písně, ruce padlých bohatýrů, které kdysi hrozně k přísaze zvedaly se k nebi, již dávno setlely v hloubi země, ale jejich tajemné stíny ukazují nám živým stále cestu, kterou se máme ubírat, aby vlast naše žila. Toho vzpomínejme a slibme si v duších svých, že pro rozkvět a blaho své republiky, zůstaneme věrni té krvi, která za ni byla prolita, že budeme žít duchem těch mrtvých, kteří prošli krvavou vřavou a zahynuli, za českou vlast, za naše štěstí a za štěstí budoucích pokolení!

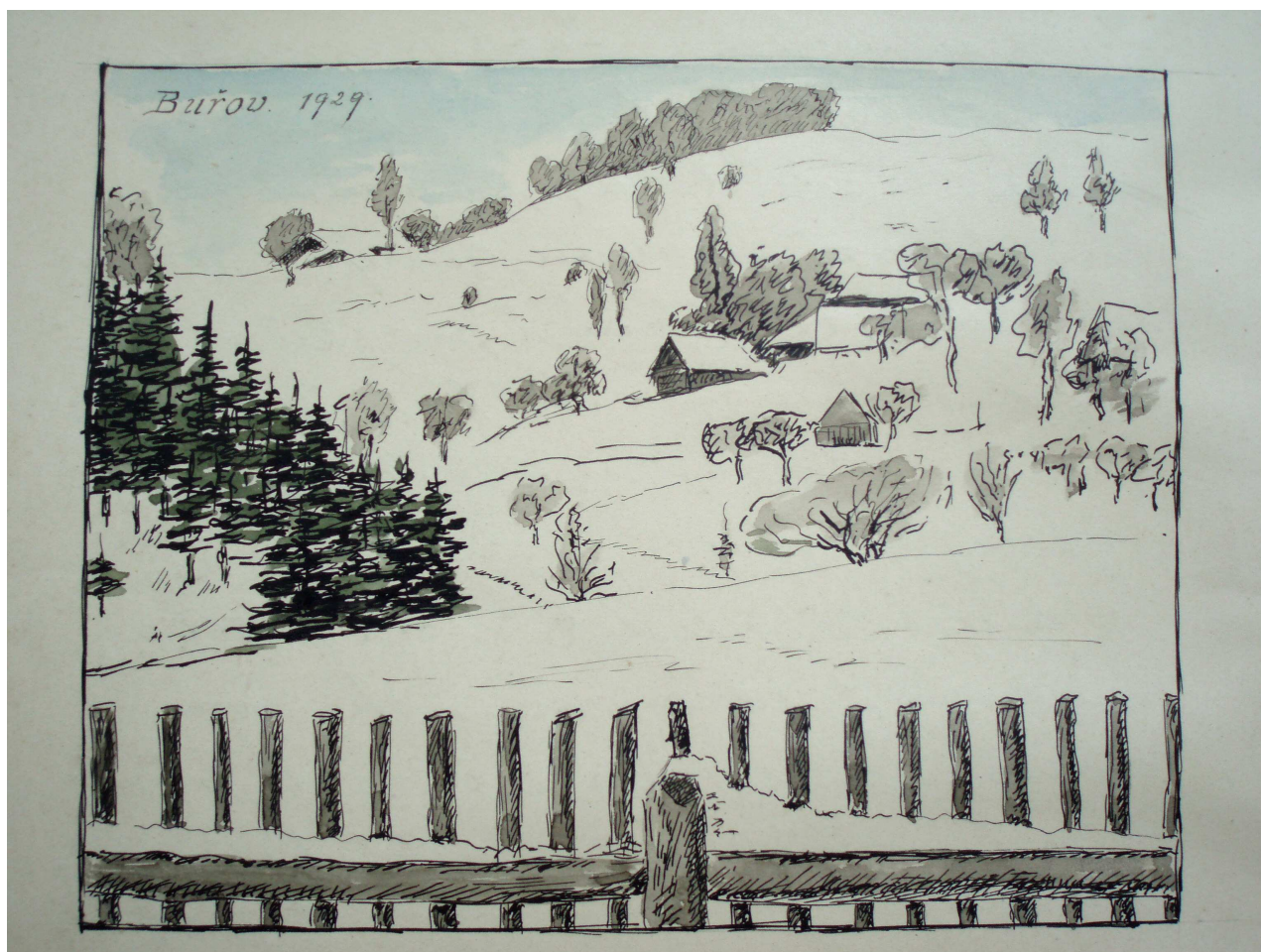
Na památku dnešního 10. výročí naší drahé republiky a jako odznak, symbol naší dosti nad tím, zasazujeme zde dvě lipky, které budou míti název : „Jubilejní lipky Svobody“.

Nechť jsou zde na památku nám i budoucímu pokolení. S jejími kořeny nechť i naše srdce zapustí hluboko kořeny lásky k půdě na níž stojíme a z níž jsme vyšli, lásky k našemu valašskému kraji a k celé naší drahé republice.

Lipky, posvátné stromy našich předků Slovanů, - zakořeňte zde dobře, mohutněte a vzrůstajte všem nám, starým i mladým, včelkám i ptáčkům k radostnému životu. Vzdorujte vichrům, bleskům i bouřím a vytrvejte věky!

Každý Vás lístek, nechť šeptá našemu lidu o občanské svornosti a lásce, z níž vykvete blaho nás i naší drahé republiky.

Mám-li sestaviti dějiny této obce, musím nejdříve zmíniti se aspoň krátce o vzniku obce Prostřední Bečvy. Pověděti o ní zevrubně, kterak vzrůstala, jak povstala jest dosti nesnadné, neboť málo kde je co historického o ní zaznamenáno.

Obec Prostřední Bečva založena byla hrabětem Bernardem Ferdinandem ze Žerotína roku 1635. V té době byly hory hustým javorem porostlé a sloužily zbojníkům za skrýše. Proto veliké části lesů těch vymýtěny a Valachy a Slováci osazeny byly, z čehož povstaly tak zvané paseky a javořiny.

Proti loupežníkům zmíněným zařízen byl také sbor portášů čili portovníků, původně „panulků“ zvaných. Již okolo roku 1640 bylo 100 Valachů portovníky ustanoveno, kterýž sbor brzy více, brzy méně mužů čítal.

S jistotou souditi můžeme, že všechno dříve lesem zarostlo bylo a že jen poznenáhlu les mýtěn a v úrodnou půdu, roli neb louku proměňován byl. Kvůli množství a láci dříví zakládány zde hutě skelné, jak posud v Kněhyních a v Bacově o tom památky svědčí.

O děti hutníků postaráno již tenkrátě aspoň z části, neb dle výpovědi lidí starších vyučoval při každé huti jeden učitel, ač zvláštních učebných světnic nestávalo a vyučování také pravidelně se nedělo a obyčejně pouze po delších neb kratších přestávkách a tenkrátě, když mládež prací zaměstnána nebyla, vyučováno bylo. O ostatní mládež nestaral se nikdo a ta ponechána jsouc sama sobě, vyrůstala jako jedle v lese. Proto také neuměl téměř nikdo čísti, tím méně psáti.

Asi v roku 1820 počali někteří ze zámožnějších rodin posílati do školy na Hutisko dívky své za tehdejšího rektora Františka Kyselého. Mimo to vyučoval též poustevník na Radhošti v čase zimním několik dítek, které u něho bez přetržení celou zimu bydleli i stravovaly. Stravu museli ovšem rodičové poustevníkovi napřed dodati. Později najata učírna „na ulici“ a učitelem

ustanoven Johan Neviš. Touž dobou zřízena škola v Bacově a v Kněhynách, v nichž obstarával vyučování pouze jeden učitel, vyučuje v každé pouze 2 dny v týdni. Po třech letech zrušena škola v Bacově, čímž zůstaly jen dvě školy až do roku 1880. Učitelové, kteří zde působili, byli : 1. Josef Hubík, který se stal správcem školy v Hrubé Hrabové. 2. Johan Neviš dostal se odtud do Jezernice. 3. Jan Kylar, který odtud odešel do Polic.

Že vyučování za těch dob prospívati nemohlo, je na bíledni. Tmavá světnice, okna zvící stránky papíru, několik vysokých lavic a mohutná pec, to bylo veškeré nářadí učebné světnice. Až do vydání nových zákonů školních, nebyl nikdo nucen posílati dítky do školy a tak i při nejlepší vůli učitelově se stávalo, že vycházela mládež ze školy neumějíc zase ani čísti ani psátí a uměl-li co který, za mnoho to nestálo.

Občané dobře to vědouce toužili po lepším vychování svých dítek a počali pomalu přemýšleti na prostředky, kterak by zlu tomu odpomohli. Nejlepší ovšem prostředek byl vystaviti novu školu, v níž by se celotýdně vyučovalo. Mnozí občané báli se takového nákladu, ale dobrá myšlenka přece zvítězila.

V roku 1876 ujednáno vystaviti novou školu. Po patřičném schválení c. k. okresní školní rady vyhlédnuto k tomu cíli místo a zakoupeno od Františka Janíčka č. domu 170 za cenu 120 zl. r. č. (rakouského čísla).

Plán na školu zhotovil státní ingénieur Hugo Skalda z Nového Jičína. Dle pamětního spisu, který sepsal p. Štěpán Šubert, učitel v Hutisku, počala první práce se stavbou školní budovy dne 24. června 1878.

Založení základního kamene jest popsáno taktéž blíže v pamětním spise. Celý náklad na školu, počítaje v to i ruční práci, kterou občané z Prostřední Bečvy z pořádky vykonávati museli, obnášel 4 358 zl. Na to uhrazeno zemským fondem 1 500 zl. a darem J. V. císaře pána 200 zl. r. č. Ostatní peníze uhrazeny procenty dle daní, které velmi těžko se skládaly, ježto roku 1879 a 1880 byly velmi mizerné úrody polní.

Po vypsání konkursu, obdržel místo to Alois Šubert, narozen dne 10. července 1860 ve Velké Bystřici u Rožnova, právě absolvovav učitelský ústav v Příboře, tedy jako prozatímní učitel.

Dne 13. září 1879 odbývala se slavnost svěcení školy. Za krásného dne a nevídaného návalu lidstva veden průvod z hutiského kostela ku nové škole. Celé představenstvo obce a děvčátka bíle oděná čekali průvod před školou. Za hřmění ohlušujících ran z hmoždířů, uchopil se slova op. Karel Šubert, farář hutiský a krásnými slovy vylíčil rodičům nutnost vychování dítek a potřebu školy, načež vykonán byl církevní obřad. Přítomní prohlédnuvše si pak veškeré místnosti odebrali se domů.

Největších zásluh o stavbu této školy získali si p. p. Jan Mikulenka, starosta, Cyril Solánský, čís. 10 předseda místní školní rady a František Janíček, radní čís. 170 v Prostřední Bečvě.

Protokolem, při odbývané zde komisi r. 1875, ustanoveno bylo, že jakmile nová škola vystavena bude, teč exkurrendní v Kněhynách tím samým dnem za samostatnou bude prohlášena. I měla místní školní rada za to, že již netřeba zvláště žádali za prohlášení školy v Kněhynách za samostatnou a požádala Jana Maleře, pasekáře ze Solance, dřívějšího výpomocného učitele, aby tam vyučoval, doufajíc, že sl. c. k. okresní školní rada jej na toto místo potvrdí. Než sl. c. k. okresní školní radou nařízeno nově jmenovanému učiteli, aby v Kněhynách exkurrendní vyučování uděloval až do té doby, kdy škola jmenovaná za samostatnou prohlášena bude. Místní školní rada ihned podala žádost následkem níž dne 29. prosince 1879 pan c. k. okresní inspektor prof. Tereba na komisi přijel a nutnost druhé samostatné školy v Prostřední Bečvě uznal. Na základě toho povolila c. k. zemská školní rada vynešením ze dne 19. dubna 1880 č. 2 608 proměnu exkurrendní školy v Kněhynách na samostatnou druhou jednotřídní národní školu, vřadíc ji do třetí třídy školního platu a systemisovala při ní jedno učitelské místo s příjmem druhé třídy služného platu. V skutek uvedení této školy zůstalo vyhrazeno až do té doby, kdy příhodná školní světnice, věcné potřeby a byt pro učitele opatřeny budou a místo učitelské učitelskou silou mající vysvědčení učitelské způsobilosti bude se moci obsaditi. Touto podmínkou prodloužilo se opět velmi

dlouho ustanovení druhého učitele, ježto dřívější najatá místnost, ač velmi nedostatečná - , která Ignátu Hruškovi, mlynáři ve „smrkovém mlýně“ náležela, hroznou povodní dne 5. srpna 1880, jaké dosud nikdo na Valašsku nepamatoval, se vším nářadím odplavena byla a obci tudíž vše poznovu zřizovati bylo.

Na škole v Kněhynách vyučoval od 15. září 1879 až do 17. dubna 1880 řečený Jan Maleř, od kteréž doby vyučoval tam učitel ustanovený na nové škole a sice 2 ½ dne doma a tolikéž na exkurrendní. Že vyučování na obou školách při slabé návštěvě školy dařiti se nemohlo, je docela pochopitelné.

Avšak již dne 1. června zavřena škola v Kněhynách pro množství osýpek až do konce školního roku a vyučováno v nové škole zase celotýdně.

Upravení zahrady při nové škole stálo značného namáhání i hmotných prostředků. Obec dala obehnati celou zahradu i dvůr dřevěným plotem, majíc v úminku nahraditi jej plotem živým. Uprostřed zahrady nacházela se značná prohlubina, kterou si p. spr. školy na své útraty dal úrodnou prstí vyrovnati. Celá prostora posázena na jaře r. 1880 ovocným stromovím, kteréž ze zvláštní laskavosti daroval p. Štěpán Šubert v Hutisku. Taktéž zahrádka nalézající se před okny k východní straně vyžadovala úpravy, prostoupena jsouc samým hrubým pískem, musela býti hluboce vyházena a úrodnou prstí navežena.

Školní rok 1880/81 započal až teprve 4. října 1880 a to pro množství osýpek, které toho roku velmi zle řádily mezi dětmi. Vyučováno v nové škole opět ceelotýdně až do 20. listopadu 1880, poněvadž ani místnost ani nářadí školní v Kněhynách nebylo dohotoveno.

Dne 16. listopadu 1880 navštívil c. k. okresní školní inspektor pan prof. Tereba za příčinou inspekce zdejší školu, načež odebral se do Kněhyn přehlédnouti novou najatou místnost pro školu v čís. 105 „na skáli“.